

tető akta hajszolásánál mindig gyerekkori játékunk „komám-asszony hol az olló“ jut eszembe, amikor az olló mindig másutt van, mint ahol a kérdező keresi. Egyébként a szerző szerint ez az egyesítés a bűnügyi adminisztrációt is igen leegyszerűsitené.

A német kereskedelmi törvény zsebkönyve Koenige Teichmann — Koehler szerkesztésében J. Benzheimer Berlin kiadásában megjelent rövid kerék munka, mely a tételes törvénykönyv és a hosszú végnélküli magyarázatokkal nehézkessé tett kiadások között, a gyakorlati használat számára a középútat választja.

Ugylátszik Párizsban sem zavartalan gyönyörűség városatyának lenni. A Journal nevű párizsi lap ugyanis hevesen kifakad az ellen a 17 francia városatya ellen, akik felelőségeikkel együtt Budapest csatornázási és városrendészeti berendezéseinek tanulmányozására — hozzánk ellátogattak. Azt vetik ennek a látogatásnak ellen, hogy sokkal eredményesebb és helyesebb lett volna, ha a 17 városatya család helyett, két műszaki ember jön ide közköltésen a vizügyeket tanulmányozni, akik talán kevesebb kellemes nap, tetszetős bankett emlékével, de több gyakorlati és felhasználható tapasztalattal tértek volna vissza tőlünk a francia fővárosba. Röviden a francia lap attól fél, hogy nálunk járt városatyáik több vizről prédikálnak majd otthon, mint amennyi bort megittak itt.

Nem volna illő a mi hagyományos magyar vendégszeretetünkhöz, ha mi a francia lap megjegyzéseihez további reflexiókat fűznénk. A Journal azt is felveti, hogy ez a kis kirándulás már csak azért is helytelen, mert viszonzni kell, ami újra csak költséget jelent Párizs-városának. Ismételjük, hogy nem akarunk felelni erre a cikkekre, mi ugyan nem vagyunk olyan gazdag nemzet, mint a gallok, de aki a mi vendégünk, — azt a magunk módja szerint megbeesüljük, viszonzás reménye nélkül is, mert erre tanított bennünket 1000 év hagyománya. De szó nélkül nem sikolhatunk el e felett a cikk felett más irányban. Ha a gazdag franciák fővárosa így megnézi, hogy hová teszi a garast, — vajjon mennyivel inkább kellene ezt a mi munkanélküli, területében megcsontott, agyonadózó szegény magyar fővárosunknak megtenni, mert a mi legendás gavallériánk 1000 esztendőn át becsületet, szimpátiát, barátságot mindig szerzett nekünk, de feltámadást még soha!

A kartelkérdés az Interparlamentáris Unió előtt. Miként ismeretes az Interparlamentáris Uniónak ez év augusztusában Genfben megtartott ülészakán a kartelkérdés

dés főelőadója báró Szterényi József volt. Az általa leöterjesztett javaslatokat az Unió egyhangulag elfogadta és így a Nemzetek Szövetségének gazdasági bizottsága fog velük rövidesen foglalkozni. A mi szempontunkból különösen azért figyelemreméltó Szterényi báró állásfoglalása, mert meglehetősen ellentétben áll az ez év tavaszán megtartott jogászegyleti kartelankéten a tulnyomó többség által nyilvánított elvekkel. Az ankét többsége tudvalevőleg *a kartelkérdés törvényes szabályozása ellen* foglalt állást. Főként azzal érveltek, hogy a termelés lelke, mozgatója az *egyéni iniciativa*, a magángazdaság rugalmassága, amely pedig az állami beavatkozás gondolatával összeegyeztethetetlen. Báró Szterényi javaslata számol ezzel az aggállyal, mely ipari termelésünket az állami beavatkozás bürokratikus, sőt talán gazdaságellenes hatásától félti. Ugyanis állást foglal egy állami kartelhivatal felállításával mellett, erre óhajtja bizni a kötelező kartelbejelentések adminisztrációját, de *egyenes beavatkozási jogot a kartelek gazdasági tevékenységébe* nem ad ennek az állami szervnek. Intézményesen meg akarja védeni a magángazdaság zavartalan fejlődését és ezért körülbástyázza a karteleket a bürokratikus állami beavatkozás tulajkapásaival szemben. El akarja kerülni, hogy az alkotandó állami szerv a paragrafusok merev magyarázata, esetleg a gazdasági szakismeretek hiányossága folytán megbénítsa a termelést. Evégből a kartelek és az állami szerv közé egy *bizottságot* iktat. A felmerülhető visszaélések tekintetében lefolytatandó vizsgálatot ugyanis a javaslat egy *„minden tekintetben független egyénkből álló bizottságra“* óhajtja bizni. E bizottságban bizonyára gazdasági életünk tudományos és gyakorlati szaktekintélyei foglalnának helyet. Ha ezen szakférfiak zsürije, visszaélést tapasztal, ugy a nyilvánosság bevonásával jelentést tesz észleleteiről az állami hatóságnak. Csak *ezen független szakértők észleletei alapján indulhat meg a hivatalos eljárás*, melynek során a kartelhivatal alkalmazza a törvény vonatkozó rendelkezéseit. Továbbá jogi qautélát jelent a javaslat ama elgondolása, hogy a kartelhivatal intézkedései ellen valamely *rendes bíróságunk* szerepeljen fellebbezési fórumként.

Szterényi javaslata szerint tehát az állami hatóság csak ott avatkozhatik bele a gazdasági életbe, ahol *független szakemberek lépnek fel vádlóként*. Ebben előnyösen különbözik a javaslat a német kartelrendelettől, mely a vádló ezen szerepét a birodalmi gazdasági miniszterre ruházza. Ez utóbbinak feladata a vizsgálat lefolytatása és z ügy éttétele megfelelő javaslat kapesán a kartelbírószághoz. Azonban a gazdasági miniszter, mint politikai tényező soha sem jelenthet oly garanciát a lefolytatandó vizsgálat politikamentessége tekintetében, mint a Szterényi-féle javaslat szakbizottsága, mely-

nek minden egyes tagja egyéni súlyával biztosítja a határozat pártatlanságát.

A javaslat szerint tehát minden a kartel számára életbevágó intézkedésnek három retortán kell átmenni: *a szakértők vizsgálata megállapítja a tényállást, a kartelhivatal alkalmazza a törvény vonatkozó rendelkezését, míg ennek jogosságát a rendes bíróság vizsgálja felül.*

Kelemen Sándor dr.

Sójtó alatt van és legközelebb megjelenik

VASUTI FUVARÓZÁSI JOG

II.-ik javított és bővített kiadása.

Dr. VARANNAI ISTVÁN közreműködésével

írta:

Dr. BAUMGARTEN NÁNDOR egyet. nyilv. rendk. tanár